

“ประก่าปลอก” ความสัมพันธ์ในการประกอบพิธีกรรมสำคัญในกลุ่มชาวไทยภูเขา

“Pramkumpro” Relationship in the Ritual In Thai Kui People

ดร. ยโสธารา ศิริภาประภากร

ผศ.ดร.สุพัตรา วะยะลุน

ดร.พระวัชระ วชิรญาโณ

สุรียา คลังฤทธิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สุรินทร์ ประเทศไทย

Email:Dr.yasothora@gmail.com

บทคัดย่อ

พิธีกรรมที่ใช้สื่อสารกับวิญญาณของบรรพบุรุษ พุดเป็นภาษาถิ่นว่า “แกลมอ” กลุ่มชนผู้รักษาสืบทอดรักษา พิธีกรรมนี้อยู่ คือ กลุ่มชาวไทยภูเขา กวย หรือ ส่วย เป็นพิธีกรรมที่สืบทอดกันมานานหลายรุ่นนับ ร้อยๆ ปีที่ผ่านมา เชื่อถือว่าเป็นพิธีกรรมที่สามารถเชื่อมต่อ สื่อสาร ติดต่อกับ วิญญาณบรรพบุรุษ และวิญญาณอื่นๆ กลุ่มชนชาวไทยภูเขา มักเชื่อถือว่าเชื่อว่าเป็นพิธีกรรมในการรักษาผู้ป่วย ด้วยคติเชื่อว่าผู้ป่วยจากการคุกคามของ วิญญาณ หรือ ไสยศาสตร์ การบูชาหมักบูชาด้วย ดอกไม้ธูปเทียน ผ้าขาว น้ำหอม แป้ง กระจก หวี ในวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา คือ วัน ๘ ค่ำ ๑๔-๑๕ ค่ำ และ ๑ ค่ำ จะมีพิธีกรรมบูชาประจำปี ถือเป็นวาระสำคัญรอบปี มักจัดขึ้นในเดือน ๔-๕-๖ เรียกว่าบูชาหม้อ หรือของรักษาที่เชื่อว่า เป็นวิญญาณที่ให้การคุ้มครองรักษาตนเองและตระกูล ครอบครัว ในพิธีแกลมอสิ่งๆ ที่เชื่อว่าเป็นเสมือนสิ่งเชื่อมต่อกับวิญญาณบรรพบุรุษได้ จนกลายมาเป็นวัฒนธรรมของชนกลุ่มนี้ เรียกว่า “เส้นประเก้อมปลอก” เสมือนเป็นเส้นประก่าข้าง อดีตเส้นประก่าได้บอกถึงที่มา ประวัติศาสตร์ ตำนาน เรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับข้าง จากความชำนาญ เชี่ยวชาญในการจับข้าง นี้เองชนกลุ่มนี้จึงถืออาวุธอันสำคัญ คือ ประก่า เพื่อจับข้างมาฝึก เส้นประก่านี้เองที่เป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมา และปรากฏอยู่ในพิธีกรรม ตามคติความเชื่อว่าเป็นบรรพบุรุษของชนกลุ่มนี้ และเชื่อว่ามีพลังอำนาจมาก และเป็นที่สุดของวิญญาณของบรรพบุรุษ

“ประก่าปลอก” หมายถึง ประก่าหัว หรือ ประก่าศรีษะ ที่ใช้สวมบนหัวใช้ในพิธีกรรมสำคัญ เช่น พิธีกรรมแกลมอ พิธีกรรมแต่งงาน พิธีกรรมรำบูชาครูและวิญญาณบรรพบุรุษ ด้วยความสำคัญของ ประก่าปลอก นี้เองทำให้ทราบที่มา ความสัมพันธ์ ความเกี่ยวข้อง เชื่อมต่อ สื่อสาร ติดต่อกัน โดยผ่านสัญลักษณ์ ประก่าปลอก คุณค่าด้านคำสอน ในด้าน ต้องรักษา กาย วาจา ใจ และต้องอยู่ในจารีตประเพณีที่ถูกต้อง ดีงาม ทั้งยังเป็น การเสริมด้าน จิตใจ และพฤติกรรมของผู้สวมใส่ ที่เคารพนับถือ และรักษาสืบทอด ประก่าปลอก นี้ซึ่ง ลูกหลานที่สืบเชื้อสาย กลุ่มชาวไทยภูเขา ทุกคนต้องให้ความเคารพบูชา นับถือ ทุกคน

คำสำคัญ : ประก่าปลอก, ความสัมพันธ์, พิธีกรรมสำคัญ, กลุ่มชาวไทยภูเขา

Abstract

Kallmor is a sacred ritual of Thai-Kui people culture which inherited from the Kui ancestor ethnic group in the ancient time. This ritual will held once a year for the reason is ancestor spirit worshipping. The leader of ritual is the medium connector between the human and the sacred ancestor spirit. The materials which using in the ritual are place, worshipping things, dancing, traditional music. The identities of Thai-Kui people in the sacred ritual are dressing in Black color or temarine seed color and Kuis clothes. Prakum is the identity of elephant culture which is the media to connect to the sacred ancestor spirit who are elephant Kui ethnic group.

The headband used in the head is used in important rituals such as the Gallo ritual. Wedding ceremony Dance rituals, teachers and ancestral spirits. The importance of this story is that the relationship, connection, communication, communication, symbolism, the value of the teachings in the need to maintain a body of speech, and must be in the correct customs. It is also a mental and behavioral enhancement of the wearer. Revered And healing this inheritance, which descendants descended. Thai people Everyone must respect everyone.

Keywords : *Prakumpro, important rituals, Thai Kuy people.*

บทนำ

กลุ่มชาวไทยกวยมีชื่อเสียง เป็นที่รู้จัก อย่างกว้างขวาง และปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ จัดอยู่ในกลุ่มที่พูดภาษาในตระกูลมอญ-เขมร เป็นเลือดผสมระหว่างพวก “เวดดิท” (Weddid Proto Australian) กับพวก “เมลานีเซียน” มีรูปร่างหน้าตาใกล้เคียงไปทางเขมร หรือ พวกเงาะ คือ ผมหยิก ผิวดำล้า จมูกบาน ริมฝีปากหนา (อี ไฮเดนฟาเดน, ๒๕๐๙. ๒๔) “กวย” เป็นชื่อชาวกวยเรียกตนเอง (Autorym) แปลว่า “คน” ส่วนชาวเขมรเรียกกวยว่า “กวย” เป็นกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ตามแนวเทือกเขาพนมดงรักทั้งในพื้นที่ของแขวงจำปาสัก แขวงเซกอง แขวงสาละวันของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวรวมถึงจังหวัดสะตัง แตรงและจังหวัดอื่นๆของประเทศกัมพูชา และทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย ชาวไทยกวย จะอาศัยอยู่กันหนาแน่นใน จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดบุรีรัมย์ ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ชาวไทยกวยเป็นกลุ่มที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยมาแต่โบราณ (ยโสธารา ศิริภาพระภากร ,๒๕๕๙ :๑)^๑

วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ พิธีกรรม ฐานคติ เฉพาะกลุ่มที่ปรากฏเป็นอัตลักษณ์ คือ พิธีแซนอาหะจาย, อาหะจาย^๒ (กฤษณันท์ แสงมาศ,๒๕๖๐: ๒-๓) พิธีแกลมอ แกลลอ^๓ (Yasochara S.๒๐๑๗ : ๓) พิธี

^๑ ยโสธารา ศิริภาพระภากร, การสืบเชื้อสายทางวัฒนธรรมด้วยพิธีกรรม: พิธีกรรมแกลมอของชาวไทยกวย ,การประชุมวิชาการระดับชาติ ราชมงคลสุรินทร์วิชาการ ครั้งที่ ๘ ประจำปี ๒๕๕๙ “วิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย ๔.๐” ๒๒-๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ อาคารเรียนรสม อาจารย์ธรรมบุญ สิงคเสลิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขต สุรินทร์, ๒๕๕๙. หน้า ๑

^๒ กฤษณันท์ แสงมาศ, ยโสธารา ศิริภาพระภากร , “งานแซนอาหะจายประจำปี” ที่มีต่อปราสาทบ้านโพธิ์ศรีธาตุ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์, การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ การวิจัยทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาความหลากหลายทาง

ซัดเต^๔ พิธีแก้เคราะห์ ต่อชะตา พิธีแสนกะโม้ย^๕ พิธีกรรมที่กล่าวมานั้น ถือเป็นพิธีกรรมของกลุ่มชาวไทยกูย และนับถือปฏิบัติกันมานาน หลายชั่วอายุคน ส่วนประเพณีนิยม ได้แก่ แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ บวชนาค ถือเป็น ทราบกันดี

แต่สิ่งที่เป็นความเฉพาะของชนกลุ่มนี้ คือ ความเชื่อที่มีต่อ ผีวิญญาณบรรพบุรุษ และวิญญาณทั่วไป เช่น ผีนา ผีป่า ผีเขา ผีคลอง ผีถ้ำ ผีผา ผีภูติ ผีพราย เป็นต้น การประกอบอาชีพส่วนใหญ่ ทำนา ทำไร่ การเกษตร รับจ้างทั่วไป ยุคปัจจุบัน (๒๕๖๑) มีการเข้ารับราชการมากขึ้น และเป็นผู้นำชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับ ราชการตั้งแต่ ๒๐ ปี ที่ผ่านมา เช่น ครู อาจารย์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำรวจ ทหาร และอื่นๆ ด้วย

ทางด้านประวัติศาสตร์ ปรากฏถึงความเชื่อขวัญ อาจหาญ ถึงการจับช้างมาฝึกเพื่อการใช้งาน ซึ่งถือว่า ในอดีตชนกลุ่มนี้มีความเชื่อขวัญมาก จนกลายเป็นที่ยอมรับ นับถือ เฉพาะมนตรา ภาษาศักดิ์สิทธิ์ ที่ใช้ในการ สะกดช้าง เป็นต้น

ชาวไทยกูยมีภาษาที่ใช้เป็นของตนเอง คือ กูย กวย ส่วย เป็นต้น คำแปลเหมือนกัน บ้างพื้นที่อาจมี สำเนียงที่ต่างออกไป เป็นต้น ถึงแม้ว่าสำเนียงจะเพี้ยนกันไปบ้างในแต่ละพื้นที่ แต่โดยรากศัพท์นั้นจะเป็นอัน เดียวกัน ชาวไทยกูยมีวัฒนธรรมการแต่งกายก็มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน ส่วนความเชื่อนั้นก็มีความ เชื่อเรื่องเกี่ยวกับเรื่องผีวิญญาณ หรือ อำนาจเหนือธรรมชาติ เช่น ถ้ามีคนเจ็บป่วยไม่สบายหรือป่วยไข้ เมื่อ รักษาแพทย์แผนปัจจุบันไม่หายแล้ว ชาวไทยกูยก็มีความเชื่อว่าถูกกระทำ อาจจากอำนาจอย่างใดอย่าง หนึ่งเป็นแน่แท้ ก็จะมีพิธีรำ “แกลมอ” (บุญยัง หมั่นดี. ๒๕๔๙ : ๑-๒) เพาะเป็นพิธีกรรมหนึ่งของการรักษา เยียวยา ผู้ป่วยด้วย

วัฒนธรรมในอีสานใต้” The Ressearch on the Buddhism for Development of Cultural Diversity in Sount Isan, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัยวิทยาลัยศรีธรรมยุต (๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐), เล่มที่ ๒, หน้า ๒-๓.

^๓ yasothara Siripaprapagon, The Ethic Value in Galmore Ceremony of Thai-Kui Ethnic group : Baan Nongdum, Samrongthap District, Surin Province, Thailand. International Conference on Evolving Trends in Social Sciences and Business Studies Volume ๐๒, Issue ๐๔ Bali, Indonesia April ๒๔-๒๕, ๒๐๑๗. ANI Akademika Nusa Internasional Association of Social Sciences and Humanities (ETSBSAPRIL-๒๐๑๗).p ๓.

^๔ สัมภาษณ์ ดร.สนอง สุขแสง, ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^๕ Yasothara Siripaprapagon, Mr.Samroeng intayung, Study of “Kong San Kamoie” the ritual offerings to ancestor spirits of Thai-Kui people in Surin Province. Pertanika Journal of Social sciences & Humanities A Scientific Journal Published by University Putra Malaysia Press, ISSN:๐๑๒๘-๗๗๐๒ Print, ISSN ๒๒๓๑-๘๕๓๔ online.p ๒-๓

ชาวไทยกุยได้อาศัยอยู่กันหนาแน่นในพื้นที่อำเภอต่างๆเช่น อำเภอศีขรภูมิ อำเภอจอมพระ อำเภอสำโรงทาบ อำเภอศรีณรงค์ ชาวไทยกุยจะมีพิธีกรรมมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษควบคู่กับการนับถือ พิธีกรรมทาง ฝัวิญญาน และผสมผสานกับศาสนาพราหมณ์เช่นการบวงสรวง เช่นไหว้ การจัดพิธีรีตอง ให้เกิดความสวยงามมากยิ่งขึ้น เพราะมีความ

ชาวไทยกุยมีอัตลักษณ์เป็นของเฉพาะ เช่น พิธี “แกลมอ” เป็นพิธีกรรมที่คล้ายการบูชา โดยมีการจัด โรงพิธีกรรมที่ประดับตกแต่งด้วยดอกไม้ ดอกจำปาจำปี จุดกลางพิธีมีเสา ๓ ต้น ปักรอบเพื่อให้เป็นลักษณะที่ วางเป็นชั้น วางเป็นกลุ่มก้อน มีข้าวเปลือก ใส่กระเชอ มีดอกไม้กรวย ๕ ใส่ดอกไม้หรืออาจเป็นยอดขนไก่ใส่ พร้อมรูปเทียน เงิน มีของหอมและเสื้อผ้าเครื่องแต่งตัวที่ใช้ในพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์นี้ด้วย สัญลักษณ์ รูปแบบการ แต่งกายเพื่อการเข้าสู่พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์เพื่อติดต่อสื่อสารกับวิญญาน เป็นอัตลักษณ์เฉพาะกลุ่มที่มีเอกลักษณ์ที่ โดดเด่นและจำเพาะกลุ่มของชาวไทยกุย

“พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์”

พิธีกรรม (Rite) ของที่ชาวไทยกุย มีการนับถือและสืบทอดมาแต่โบราณ และยังมีมีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ตามความเข้าใจ เราอาจเรียกได้ว่าเป็นพิธีกรรมหนึ่งที่กำลังเข้าสู่การติดต่อ สื่อสาร สู่มิติโลกแห่งวิญญาน พิธีกรรมนี้จึงเรียกได้ว่าเป็นพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ของชาวไทยกุยที่ยังรักษา สืบสาน ตามวัฒนธรรมประเพณีของตน^๖

๑. การบูชา คือการล้อมใส่ ยกย่อง เชิดชู ด้วยกิริยาอาการสุภาพที่เราแสดงต่อผู้ที่ควรบูชาทั้งต่อหน้าและลับหลัง (พระมหาสมชาย ฐานวุฑโฒจากหนังสือมงคลชีวิต ๓๘ ประการ ฉบับท้าวหน้า) การบูชา เป็นกุศโลบายอย่างหนึ่ง สำหรับของชาวไทยกุยที่มีต่อพิธีกรรมแกลมอ ถือได้ว่าเป็นความเคารพที่ตนมีต่อ บรรพบุรุษ ผู้รักษาตนและครอบครัวกลุ่มเผ่าพันธุ์ โดยการจัดพิธีบูชาตามแบบเฉพาะ อาทิ เช่น การบูชาของชาวไทยกุย คือ บูชาด้วยการรำรำ บูชาด้วยเสียงดนตรี บูชาด้วยเครื่องไหว้ (สัมภาษณ์ รศ.ดร.อัจฉรา ภาณุรัตน์, ๕ สิงหาคม ๒๕๖๑) การแสดงออกถึงการบูชา ได้แก่ ทางกาย ไม่ว่าจะยืนเดินนั่งนอนหรือประกอบกิจใดๆ เมื่ออยู่ต่อหน้า ท่านหรือสัญลักษณ์ตัวแทนของท่าน เช่น รูปปั้น ภาพถ่าย ก็อยู่ในอาการสำรวม ทาง วาจา สรรเสริญยกย่องคุณความดีของท่าน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง เช่น การบูชา แล้วนำมาประพดีปฏิบัติ ตามคำสอน ทางใจ ตามระลึกนึกถึงคำสอนของท่านด้วยความเคารพและซาบซึ้ง^๗

๒. สัญลักษณ์ของพิธีกรรม กับ อัตลักษณ์แห่งวิถีชีวิต

เกียร์ซ (Geertz, ๑๙๗๓) มีแนวทางศึกษาทางด้านมานุษยวิทยาสัญลักษณ์ (Symbolism) ที่เน้นการตีความประพดีของมนุษย์ ซึ่งพยายามอธิบายความคิดของมนุษย์ที่แสดงออกทางภาษาและการกระทำ กลุ่มชาวไทยกุย ต้องการสื่อความคิดตนให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจ สื่อความคิดและการรับรู้ความคิดจะเข้าใจซึ่งกันและกันได้นั้น จำเป็นต้องรู้กฎวัฒนธรรม อยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน ระบบสัญลักษณ์มาจากกระบวนการทำงานของระบบความคิดในใจมนุษย์ซึ่งเป็นระบบนามธรรมที่ลึกซึ้ง สัญลักษณ์ของพิธีกรรม แกลมอ จึงเป็นหนึ่งในของ

^๖ โสธธรา ศิริภาพระภากร, “สัญลักษณ์”: เครื่องประกอบพิธีกรรมแกลมอของชาวไทยกุย, การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ การวิจัยทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาความหลากหลายทางวัฒนธรรมในอีสานใต้” มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสุรินทร์ (๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐), เล่มที่ ๔ หน้า ๓-๔.

^๗ พ.ศ.๒๕/๑๘/๒๙

พิธีกรรมที่กลุ่มชนกำลังประกอบพิธีกรรมเพื่อสื่อสาร ตัดต่อ ในมิติของโลกวิญญาน โดยการเชิญเข้าสู่พิธีกรรมที่จัดขึ้น พิธีกรรมนี้จึงเป็นสัญลักษณ์แห่งการต้อนรับ ยินดี รับรอง “ต้อนรับ” อันประกอบด้วยการตอบรับด้วยพิธีกรรม มีการยกขันดอกไม้ธูปเทียน เหล้า น้ำส้ม น้ำหวาน เมื่อแขก หรือวิญญานผู้รับเชิญเข้าสู่พิธีกรรม “ยินดี” ในพิธีกรรมได้แสดงออกของผู้มานั้นด้วย การปรบมือ โห่ร้อง ยินดี เชื้อเชิญให้เข้ามา ด้วยทำนองเพลงอันสนุก “รับรอง” ในพิธีกรรมจะรับรองผู้มาด้วยการน้อมรับ ไหว้ และไถ่ถาม เมื่อทราบแขกผู้มาแล้วจะรับรองด้วย ลูกหลานจะแต่งขันดอกไม้ เครื่องขอมมา มี ผ้าไหม ผ้าขาวเหล้า น้ำส้ม และแสดงการรับรองการจัดทำพิธีของลูกหลาน เป็นต้น สัญลักษณ์ในพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ของชาวไทยภูยกูยนี้ เป็นวัฒนธรรมของกลุ่มชนที่มีความเชื่อ ยินดี และกตัญญูต่อกันที่มี ปรากฏมีในพิธีกรรม “แกลมอ”^๘

สื่อที่สามารถแสดงอัตลักษณ์ของวิถีชีวิต พิธีกรรมของชาวไทยภูยกูย เป็นพิธีกรรมเพื่อสื่อสารกับผี วิญญานของบรรพบุรุษ ในขณะที่การประกอบพิธีกรรมจะมีเครื่องแต่งกายในการสวมใส่^๙ อัตลักษณ์ในวิถีชีวิต ได้แก่ เส้นประกำปโล ถือเป็นอัตลักษณ์ที่ได้บอกถึงความเป็นมา หน้าที่ กลุ่มชน และการให้ความสำคัญของกลุ่มชนที่มีต่อช่าง และอาชีพของตนเอง และได้แสดงออกมาในรูปของการนับถือ บูชา เมื่อนำมาสวมใส่บนศีรษะมักจะเป็นพิธีกรรมที่สำคัญ ทั้งต่อการดำเนินชีวิต พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ และพิธีกรรมบูชาประจำที่ถือว่าเป็นประดุกเสมือนที่ร่วมพลังวิญญาน อำนาจ พลังศักดิ์สิทธิ์ของบรรพบุรุษ^{๑๐}

เส้น “ประกำปโล” กับการสื่อสารวิญญานบรรพบุรุษ ถือเป็นความจำเพาะ ในพิธีกรรมแกลมอ ที่ใช้เป็นเครื่องสื่อสาร เชื่อมต่อ วิญญาน ของบรรพบุรุษได้^{๑๑} ให้เข้ามาในร่างกาย (body) ของผู้เชิญดวงวิญญาน

ในพิธีกรรมสำคัญของกลุ่มชนชาวไทยภูยกูย แม้จะเป็นการประกอบพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ พิธีกรรมมงคล แต่งงาน หรือ พิธีกรรมแซนอาหะยะ ก็ตาม ในพิธีกรรมนั้นจะปรากฏเครื่องบูชา ที่ถือว่าเป็นสื่อแสดงสัญลักษณ์ การกิน การดำเนินชีวิต อาชีพ การแต่งกาย ภาษา ความเป็นมา เรื่องราว ในอดีต ที่ถูกถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบัน และสิ่งเหล่านี้มีฐานคิดว่า สามารถเชื่อมต่อถึงบรรพบุรุษ ของตนด้วย^{๑๒} โดยการพัฒนากลับมาในครั้งอดีตที่เคยดำรงวิถีชีวิตในอดีต ได้เป็นอย่างดี เช่น ช้างม้า ในพิธีกรรมจะมีการขี่ช้างขี่ม้า สื่อสัญลักษณ์นี้เองเป็นการแสดงออกผ่านร่างทรง มีอาภักปิริยาออกมา การขี่ช้างขี่ม้า เป็นการแสดงวิถีชีวิตของชาวไทยภูยกูย ที่ปรากฏในพิธีกรรมแกลมอ และการแต่งกาย จะแสดงออกมาผ่านร่างทรง เมื่อมีวิญญานเข้าทรง แต่ร่างผู้ทรงเป็นหญิง สื่อการแสดงออกมาก็จะเป็นการแต่งกายเป็นบุรุษและเป็นเครื่องแต่งกายในรูปแบบของตนเองที่เคยแต่งแบบในอดีต เป็นการแสดงออกถึงอัตลักษณ์แห่งวิถีชีวิตที่เคยดำเนินชีวิตมาแต่ก่อน ในพิธีกรรมแกลมอของชาวไทยภูยกูย สามารถเป็นการศึกษาถึงอัตลักษณ์ และวิถีชีวิตของบรรพบุรุษที่เคยมี

^๘ yasothara Siripapapagon, The Ethic Value in Galmore Ceremony of Thai-Kui Ethnic group : Baan Nongdum, Samrongthap District, Surin Province, Thailand. International Conference on Evolving Trends in Social Sciences and Business Studies Volume ๐๒, Issue ๐๔ Bali, Indonesia April ๒๔-๒๕, ๒๐๑๗. ANI Akademika Nusa Internasional Association of Social Sciences and Humanities (ETSBSAPRIL-๒๐๑๗). p ๓-๔.

^๙ อุษา หม้อทอง. การนับถือผีของกลุ่มชาติพันธุ์กูยในประเทศไทยและส่วยในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. ๒๕๔๘, หน้า ๑๐๗-๑๐๘.

^{๑๐} Yasotara SiripaPrapagon Mr.Samroeng intayung, Cultural Dimensions of Thai Kui Ethnic Group's Social Lives : A Case Study of Takien Village, Samrong Tab District, Surin, Thailand . ๒๐๑๘ International Conference on Migration, Cultural Identity, Language and Communication, Department of Foreign Languages and Literature, Asia University, Taiwan, ๖ June ๒๐๑๘, <http://www.asia.edu.tw>, p.๖-๗.

^{๑๑} สัมภาษณ์ ผศ.กฤษนันท์ แสงมาศ, ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^{๑๒} สัมภาษณ์ สุรียา คลังฤทธิ์, ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

การดำเนินชีวิตมาก่อน มาสู่พิธีกรรมกลมมอ วิธีชีวิตที่เคยเป็นมาก็จะแสดงผ่านร่างทรงที่ปรากฏการเชื่อมต่อทางพิธีกรรมได้เป็นอย่างดี^{๑๓}

“ประกำปลอม” (Prakumpro) ที่มีต่อการแต่งกายที่ปรากฏในพิธีกรรมสำคัญ

การแต่งกายของชาวไทยภูยกึ่งที่มักนำมาสวมใส่ในพิธีกรรมสำคัญ มีดังนี้

๑. ประกำปลอม ชาวไทยภูยกึ่งมักนำมาเป็นส่วนหนึ่งในพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ “กลมมอ”

พิธีกลมมอ มิติทางด้านความเชื่อที่เกี่ยวกับดวงวิญญาณบรรพบุรุษ เป็นพิธีกรรมเพื่อการเชื่อมต่อสื่อสารมิติทางโลกวิญญาณ เพื่อติดต่อกับผีวิญญาณของบรรพบุรุษ โดยผ่านพิธีกรรมที่จัดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ ๑. เพื่อการบูชาบรรพบุรุษ ประจำปี ๒. เพื่อขอการคุ้มครองรักษา ๓. เพื่อการรักษาโดยผ่านพิธีกรรม ๔. เพื่อการทำนาย และขอการพยากรณ์

ดังนั้น “ประกำปลอม” จึงได้ถูกนำมาใช้ในพิธีกรรม กลมมอ ทั้งนี้ เพื่อแสดงถึงประวัติศาสตร์ที่บอกถึงบรรพบุรุษแห่งการจับช้าง ดังนั้น ประกำ นี้จึง ถูกนำมาสวมใส่บนศีรษะ ชาวไทยภูยกึ่งให้ความเชื่อถือว่า ถือเป็น การบูชาบรรพบุรุษ และถือว่า เป็นสิ่งที่ติดต่อกับบรรพบุรุษได้^{๑๔}

๒. ประกำปลอม ชาวไทยภูยกึ่งมักนำมาเป็นส่วนหนึ่งใน พิธีการแต่งงาน

วัฒนธรรมการแต่งงานของชาวไทยภูยกึ่ง จะมีการแต่งงานที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะ (สมทรง บุรุษพัฒน์, ๒๕๓๘ :๑๗-๑๘) ในเรื่องการแต่งงานของชนชาติภูยกึ่ง ผู้หญิงจะสวมใส่ชฎา ที่ประดับขึ้นด้วยใบมงคล และกะลวดลาย มีความหมาย มงคล เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคลแก่เจ้าสาว ส่วนฝ่ายชายจะสวมใส่ เส้นประกำ มักสวมใส่รอบศีรษะ จึงได้ชื่อว่า ประกำปลอม ความหมายคำว่า ปลอ หมายถึง หัว ศีรษะ นั้นเอง ทั้งนี้ บทบาทอิทธิพลนี้ ชาวไทยภูยกึ่งจะให้ความเชื่อถือว่า เป็นลูกหลานชาวภูยกึ่ง ชาวภูยกึ่งเป็นกลุ่มชนเลี้ยงช้าง ให้ความสำคัญกับช้าง ช้างเป็นทั้งผู้มีคุณ ทั้งครู ทั้งสมาชิกในครอบครัว โดยถือว่าเส้นประกำที่จับช้างนี้ ถือเป็นเส้นประกำศักดิ์สิทธิ์ มีมนตราประกอบอยู่จึงถือเป็นเครื่องหมาย หรือ สัญลักษณ์ที่สำคัญในพิธีกรรมแต่งงานของชาวไทยภูยกึ่งที่ต้องนำมาสวมใส่ เพื่อความเป็นมงคลแก่ตนและครอบครัวด้วย

การแต่งงานของชาวไทยภูยกึ่ง จะนุ่งผ้าที่เป็นลายเฉพาะแบบชาวภูยกึ่ง อดีตการนุ่งผ้าไหมลายพื้นเมืองใส่เสื้อคอกระเดาะ ใส่สร้อยคอลูกปัดหรือเงิน ใส่ดอกไม้ที่ดึงหูที่เจาะไว้ เช่น ดอกมะลิ หรือตุ้มหู เงิน ทอง การแต่งกายเพื่อเข้าสู่พิธีกรรมกลมมอ ชาวไทยภูยกึ่ง จะสวมเสื้อคอจีนแขนยาวย้อมด้วยมะเกลือเพื่อให้เสื้อออกมาเป็นสีดำ ผ้าถุงที่ชาวไทยภูยกึ่งสวมใส่ในการเข้าสู่พิธีกรรมกลมมอ เป็นผ้าถุงลายลายอลูนซิมมีการต่อเชิงเป็นลวดลาย เพิ่มความสวยงามประดับตกแต่งด้วยสร้อยลูกปัดเงิน บนศีรษะของผู้เข้าพิธีกรรมจะมีเส้นด้ายสีที่ทักเป็นพलग เส้นประกำ มัดไว้บนหัว ชายจะแต่งกายด้วยชุดใหม่เป็นเสื้อคอจีน แขนยาวสีดำ นุ่งผ้าโสร่งมัดด้วยผ้าขาวม้า ในกลุ่มชาวไทยภูยกึ่ง มักนิยมสีดำ เพราะถือว่าสีดำเป็นสีมงคลแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์^{๑๕}

ชาวไทยภูยกึ่งมักนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการแต่งกาย

วัฒนธรรมการแต่งกายของชาวไทยภูยกึ่ง จะมีการแต่งกายที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะ ในเรื่องการแต่งกายของชนชาติภูยกึ่ง ผู้หญิงสูงวัยของชาวภูยกึ่ง จะนุ่งผ้าที่เป็นลายเฉพาะแบบภูยกึ่ง อดีตการนุ่งผ้าไหมลายพื้นเมือง

^{๑๓} สัมภาษณ์ สำเร็จ อินทุง, ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^{๑๔} สัมภาษณ์ ดร.สนอง สุขแสง, ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

^{๑๕} สมทรง บุรุษพัฒน์. สารานุกรมชนชาติภูยกึ่ง. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล. ๒๕๓๘ หน้า ๑๕.

ใส่เสื้อคอกระฉอก ใส่สร้อยคอลูกปัดหรือเงิน ใส่ดอกไม้ที่ตุงหูที่เจาะไว้ เช่น ดอกมะลิ หรือตุ้มหู เงิน ทอง การแต่งกายเพื่อเข้าสู่พิธีกรรมแกลมอ ชาวไทยภูเขา จะสวมเสื้อคอจีนแขนยาวย้อมด้วยมะเกลือเพื่อให้เสื้อออกมาเป็นสีดำ ผ้าถุงที่ชาวไทยภูเขาสวมใส่ในการเข้าสู่พิธีกรรมแกลมอนั้นเป็นผ้าถุงลายลายอลุนซิม มีการต่อเชิงเป็นลวดลาย เพิ่มความสวยงามประดับตกแต่งด้วยสร้อยลูกปัด หรือเงิน บนศีรษะของผู้เข้าพิธีกรรมจะมีเส้นด้ายสีที่ทักเป็นพलग เส้นปะกำ มัดไว้บนหัว ชายจะแต่งกายด้วยชุดใหม่เป็นเสื้อคอจีน แขนยาวสีดำ นุ่งผ้าโสร่งมัดด้วยผ้าขาวม้า ในกลุ่มชาวไทยภูเขา นี้ที่นิยมสีดำ นั้น เพราะถือว่าสีดำเป็นสีมงคลแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์

“เส้นปะกำปลอม”

๑. ประกำปลอม

วัฒนธรรมชาวไทยภูเขาที่มีการกล่าวไว้ในประวัติศาสตร์ว่าเป็นกลุ่มชนที่มีความสามารถในการจับช้าง เพื่อนำมาฝึกในอดีต ในการศึกสงคราม เพื่อใช้งานในรูปแบบต่างๆ ความสามารถพิเศษนี้เองที่กลุ่มชนอื่นในพื้นที่นี้ในอดีตไม่สามารถทำได้ การกล่าวขานมีว่าผู้ที่จับช้างได้ หรือหมอช้างนี้จะมีครูประสิทธิ์ วิชาคาถาอาคม มนต์ ให้ด้วยความพิเศษอาจเป็นจุดกำเนิดวัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อในพิธีกรรมแกลมออีกรูปแบบหนึ่งก็เป็นได้ ในการที่กลุ่มชาวไทยภูเขา ได้นำอัตลักษณ์ในการเป็นหมอช้างนี้จะถือว่า เส้นปะกำ เครื่องมือจับช้างเป็นวัตถุศักดิ์สิทธิ์ถือสืบทอดให้มีการปฏิบัติบูชาเช่นสรวงบูชาสืบมา และได้นำมามีส่วนเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมแกลมอ เป็นพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ที่สื่อสารเชื่อมต่อ กับความลึกลับซ่อนเร้นที่สถิตอยู่กับเส้นปะกำนี้ได้ เส้นปะกำหรือเชือกปะกำเป็นอุปกรณ์ ที่ใช้ในการจับช้างซึ่งได้รับตกทอดมาแต่สมัยโบราณ” มีเก็บไว้ใช้ในพิธีกรรมไม่มากนักใช้เพื่อเป็นสัญลักษณ์เท่านั้น ปะกำ หรือ เชือกปะกำ จะทำด้วยหนังกระบือแห้ง ปะกำถือว่าเป็นของศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่สิงสถิตของดวงวิญญาณบรรพบุรุษ ครูบาอาจารย์ที่เคยจับช้าง ดังนั้นเส้นปะกำจึงถือว่าเป็นเครื่องมือจับช้างที่สำคัญที่สุดประจำตระกูล คนในตระกูลจะต้องเคารพบูชาหนักถือ และเชื่อว่าผีปะกำสามารถให้คุณให้โทษหากปฏิบัติไม่ถูก^{๑๖} เส้นปะกำที่มัดไว้ในพิธีแกลมอไม่ต้องสร้างศาลปะกำเหมือนหมู่บ้านที่มีอาชีพอจับช้างแต่จะเก็บแขวนไว้ที่หิ้งบูชาของตนที่บ้านช้าง ม้า และ เส้นปะกำ ในพิธีเข้าทรงผู้อาวุโสในตระกูลที่เคยเข้าทรงเส้นปะกำจะเข้าทรงเชื้อเชิญวิญญาณบรรพบุรุษผู้เคยจับช้างมาเข้าสิงถือแสดงการขี่ช้าง ใช้แขวนบ่าและถือของจ้าวเชือกปะกำพาดไหล่ ร่ายรำแสดงการออกจับช้างอัตลักษณ์นี้เองที่แสดงออกมาซึ่งความเป็นชาวไทยภูเขาที่มีวัฒนธรรมดั้งเดิมที่มีการสืบทอดจากอดีตกาลและเพื่อเป็นสิริมงคล

๒. การแต่งกายไหมสีดำ การแต่งกายของกลุ่มชาวไทยภูเขา ลักษณะผ้าของชาวไทยภูเขามีลักษณะเหมือนกับผ้ากลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ผ้าโฮลภูเขา หรือผ้าลายขอที่ชาวภูเขา นุ่งใส่มานานก็เหมือนลักษณะผ้าโฮลเขมรหรือ ผ้าลายขอของเขมร แต่ลวดลายผ้าของชาวภูเขาที่มีลักษณะเป็นชาวภูเขา^{๑๗} เป็นผ้าที่นิยมนุ่งใส่ในเวลาทำงานบ้าน หรือ ทำไร่ทำนา

ผ้าที่นิยมสวมใส่ในงานสังคม เป็นผ้าหมัดหมี่ที่มีลวดลายจากสภาพแวดล้อมธรรมชาติ สีที่นิยมนี้โดยส่วนมากเป็น สีดำ สวมใส่ในงานมงคลพิธี หรือกิจกรรมสำคัญประเพณีของหมู่บ้าน เอกลักษณ์และรูปแบบการแต่งกาย ผ้าที่นำมาเข้าในพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ของชาวไทยภูเขาจะนิยมผ้าไหมตัดคอจีนแขนยาว บางก็แขนสั้นโดยส่วนมากเป็น สีดำ

^{๑๖} ชื่น ศรีสวัสดิ์ . ความรื่นลับในหมู่ชาวไทยเขมร : ศึกษารณีกาถาอาคม ”.(ม.ป.ท.).โครงสร้างการสนับสนุนการวิจัยทางวัฒนธรรม.(มูลนิธิเจมส์เฮซ ดับเบิลยูทอมป์สัน.๒๕๓๐ หน้า ๗๑.

^{๑๗} บุญเลี้ยง ฉิมมมาลี. วัฒนธรรมการแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์ภูเขาในประเทศไทย.สาขาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต โปรแกรมวิชาวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. ๒๕๕๐ หน้า ๓

อัตลักษณ์หนึ่งที่กำลังบ่งบอกให้ผู้ร่วมพิธีกรรมนี้ได้สัมผัสในมิติบางอย่างที่เป็นเอกลักษณ์การแต่งกายนี้ แกลมอเป็นพิธีกรรมที่เชื่อมต่อกับวิญญาณ ที่ชาวไทยกวยให้การนับถือ และเชื่อเชิญมาสู่พิธีกรรมสีดำถือว่าเป็นกลุ่ม สีมงคล และเป็นสีแห่งความอุดมสมบูรณ์ และสีที่เกรงขามในมิติชาวไทยกวย ที่ให้ความนิยม แต่มีทิศทางโลกวิญญาณนั้นอาจเป็นสีแห่งกาลเวลาเดียว มิติเดียวกัน ที่เป็นสีแห่งการเชื่อมต่อกับวิญญาณ หรือ ฝึได้เวลาทำพิธีกรรมแกลมอในเวลากลางวัน โดยความเชื่อ ฝึวิญญาณไม่สามารถมีสื่อหรือเชื่อมต่อกันได้ ด้วยพระสุริยะ (แสงอาทิตย์) เป็นเหตุ สีดำ หรือการสวมใส่สีดำนี้อาจเป็นมิติหนึ่งที่สามารถให้ฝึหรือดวงวิญญาณของบรรพบุรุษมาเข้าร่างมนุษย์ ในพิธีกรรมนี้ได้ แม้แต่เป็นเวลาใดก็ตาม แต่ด้วยการยอมรับ การเชื่อเชิญ และสีดำอันเป็นมิติสมมุติเพื่อการเชื่อเชิญให้ฝึวิญญาณนั้นมาสู่พิธีกรรมได้

สรุป

พิธีกรรมที่ใช้สื่อสารกับวิญญาณของบรรพบุรุษ พูดเป็นภาษาถิ่นว่า “แกลมอ” กลุ่มชนผู้รักษาสืบทอดรักษา พิธีกรรมนี้อยู่ คือ กลุ่มชาวไทยกวย กวย หรือ ส่วย เป็นพิธีกรรมที่สืบทอดกันมานานหลายรุ่นนับ ร้อยๆ ปีที่ผ่านมา เชื่อถือว่าเป็นพิธีกรรมที่สามารถเชื่อมต่อ สื่อสาร ติดต่อกับ วิญญาณบรรพบุรุษ และวิญญาณอื่นๆ กลุ่มชนชาวไทยกวย มักเชื่อถือว่าเป็นพิธีกรรมในการรักษาผู้ป่วย ด้วยคติเชื่อว่าผู้ป่วยจากการคุกคามของวิญญาณ หรือ ไสยศาสตร์ การบูชาแม่กบูนาคด้วย ดอกไม้ธูปเทียน ผ้าขาว น้ำหอม แป้ง กระจก หวี ในวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา คือ วัน ๘ ค่ำ ๑๔-๑๕ ค่ำ และ ๑ ค่ำ จะมีพิธีกรรมบูชาประจำปี ถือเป็นวาระสำคัญรอบปี มักจัดขึ้นในเดือน ๔-๕-๖ เรียกว่าบูชาหมอ หรือของรักษาที่เชื่อว่า เป็นวิญญาณที่ให้การคุ้มครองรักษาตนเองและตระกูล ครอบครัว ในพิธีแกลมอสิ่งที่เชื่อว่าเป็นเสมือนสิ่งเชื่อมต่อกับวิญญาณบรรพบุรุษได้ จนกลายมาเป็นวัฒนธรรมของชนกลุ่มนี้ เรียกว่า “เส้นประเก้อมปลอ” เสมือนเป็นเส้นประกำข้าง อดีตเส้นประกำได้บอกถึงที่มา ประวัติศาสตร์ ตำนาน เรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับข้าง จากความชำนาญ เชี่ยวชาญในการจับข้าง นี้เองชนกลุ่มนี้จึงถืออาวุธอันสำคัญ คือ ประกำ เพื่อจับข้างมาฝึก เส้นประกำนี้เองที่เป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมา และปรากฏอยู่ในพิธีกรรม ตามคติความเชื่อว่าเป็นบรรพบุรุษของชนกลุ่มนี้ และเชื่อว่ามีพลังอำนาจมาก และเป็นที่สุดิตของวิญญาณของบรรพบุรุษ

“ประกำปลอ” หมายถึง ประกำหัว หรือ ประกำศรีษะ ที่ใช้สวมบนหัวใช้ในพิธีกรรมสำคัญ เช่น พิธีกรรมแกลมอ พิธีกรรมแต่งงาน พิธีกรรมรำบูชาครูและวิญญาณบรรพบุรุษ ด้วยความสำคัญของ ประกำปลอนี้เองทำให้ทราบที่มา ความสัมพันธ์ ความเกี่ยวข้อง เชื่อมต่อ สื่อสาร ติดต่อกัน โดยผ่านสัญลักษณ์ ประกำปลอ คุณค่าด้านคำสอน ในด้าน ต้องรักษา กาย วาจา ใจ และต้องอยู่ในจารีตประเพณีที่ถูกต้อง ดึงาม ทั้งยังเป็น การเสริมด้าน จิตใจ และพฤติกรรมของผู้สวมใส่ ที่เคารพนับถือ และรักษาสืบทอด ประกำปลอ นี้ซึ่ง ลูกหลานที่สืบเชื้อสาย กลุ่มชาวไทยกวย ทุกคนต้องให้ความเคารพบูชา นับถือ ทุกคน

พิธีกรรมแกลมอของชาวไทยกวย เป็นความเชื่อที่เกี่ยวกับการบูชาวิญญาณฝึบรรพบุรุษ ชาวไทยกวยเชื่อว่า พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์นี้สามารถเชื่อมต่อสื่อสารกับดวงวิญญาณของบรรพบุรุษได้ ในพิธีกรรมการบูชาตามรูปแบบนี้ที่ปรากฏพิธีกรรมแกลมอนั้น ส่วนประกอบในการบูชานั้นได้แก่ เครื่องที่ใช้ในพิธีกรรม ประกอบด้วยเครื่องเช่น หัว บายศรี ดอกไม้ ธูปเทียน เครื่องแต่งตัว ของหอม น้ำหอม แป้ง กระจก หวี และเครื่องนุ่งห่ม เช่น เสื้อผ้าไหม สไบ ส่วนประกอบที่สำคัญคือ เส้นประกำ ที่ถักทอด้วยเส้นด้ายหลายสี เพื่อใช้สวมศรีษะเมื่อเข้าสู่พิธี พิธีกรรมแกลมอของชาวไทยกวย มีการสืบทอดทางวัฒนธรรมโดยสายเลือด การสืบทอดในสายตระกูล จากรุ่นสู่รุ่นจนถึงปัจจุบันถือเป็นพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์

อัตลักษณ์การแต่งกายที่ปรากฏในพิธีกรรมเป็น เอกลักษณ์หนึ่งของชาวไทยภูเขาที่มีการรักษาวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อและพิธีกรรมของตนไว้ โดยการแต่งกายเข้าในพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ มีการสวมใส่เสื้อผ้าใหม่ที่ตัด เพื่อการสวมใส่ และเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มชนชาวไทยภูเขา คือ โดยมากจะเป็นสีดำ ฐานคตินิยมสีดำนี้ แสดง สัญลักษณ์ของการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ ที่ต้องการความอุดมสมบูรณ์ สีดำ เป็นสิ่งมงคล สีที่แสดงถึงความ อุดมสมบูรณ์ และเป็นสีที่ใช้เพื่อการเข้าสังคม หรือพิธีกรรมทางสังคมในงานสำคัญ การสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่ม ชนนี้เป็นสิ่งที่มีคุณค่าควรแก่การสืบทอดเพราะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มชนที่แสดงออกมาในรูปแบบ ความ เชื่อ พิธีกรรม วัฒนธรรม ประเพณี และขนบธรรมเนียมของตนเอง กลุ่มชนชาวไทยภูเขา มีพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ที่ ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ เป็นสื่อแสดงถึงการสืบทอดทางวัฒนธรรม ที่ประกอบด้วยพิธีกรรม การบูชา ในพิธีกรรม และใช้สื่ออัตลักษณ์ทางพิธีกรรมที่ตนสร้างขึ้นมานั้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการเชื่อมต่อทางจิตวิญญาณโดย อาศัย ภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษเพื่อนำเข้าสู่พิธีกรรมกลมอ เพื่อเป็นเครื่องสื่อสารในความ เป็นอัตลักษณ์ของตนเอง

บรรณานุกรม

ยโสธารา ศิริภาพระภากร, **การสืบเชื้อสายทางวัฒนธรรมด้วยพิธีกรรม: พิธีกรรมกลมอของชาวไทยภูเขา**, การประชุมวิชาการระดับชาติ ราชมงคลสุรินทร์วิชาการ ครั้งที่ ๘ ประจำปี ๒๕๕๙ “วิจัยเพื่อพัฒนา ประเทศไทย ๔.๐” ๒๒-๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ อาคารเรียนรสม อาจารย์ธรรมบุญ สิงคเสลิต มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขต สุรินทร์, ๒๕๕๙.

ยโสธารา ศิริภาพระภากร, “**สัญลักษณ์**”: **เครื่องประกอบพิธีกรรมกลมอของชาวไทยภูเขา**, การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ การวิจัยทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาความหลากหลายทางวัฒนธรรมใน อีสานใต้” มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาลัยสหบุรีรัมย์ (๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐), เล่มที่ ๔

กฤษนนท์ แสงมาศ, ยโสธารา ศิริภาพระภากร , “**งานแซนอาหะจุยประจำปี**” **ที่มีต่อปราสาทบ้านโพธิ์ศรีธาตุ ตำบลเกาะแก้วอำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์**, การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ การ วิจัยทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาความหลากหลายทางวัฒนธรรมในอีสานใต้” The Ressearch on the Buddhism for Development of Cultural Diversity in Sount Isan, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาลัยสหบุรีรัมย์ (๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐), เล่มที่ ๒

ยโสธารา ศิริภาพระภากร, **ปะกำซ้าง : ความเชื่อ ในพลังศักดิ์สิทธิ์ของกลุ่มชาวไทยภูเขาในจังหวัด สุรินทร์**, การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ “การจัดการวัฒนธรรมเชิงพระพุทธศาสนาอย่างยั่งยืน” วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๐ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่, ๒๕๖๐.

yasothora Siripaprapagon, **The Ethic Value in Galmore Ceremony of Thai-Kui Ethnic group : Baan Nongdum, Samrongthap District, Surin Province, Thailand.** International Conference on Evolving Trends in Social Sciences and Business Studies Volume ๐๒, Issue ๐๔ Bali, Indonesia April ๒๔-๒๕, ๒๐๑๗. ANI Akademika Nusa Internasional Association of Social Sciences and Humanities (ETSBSAPRIL-๒๐๑๗)

Yasothora Siripaprapagon , Mr.Samroeng intayung ,**Study of “Kong San Kamoel” the ritual offerings to ancestor spirits of Thai-Kui people in Surin Province.** Pertanika Journal of Social sciences & Humanities A Scientific Journal Published by University Putra Malaysia Press ,ISSN:๐๑๒๘-๗๗๐๒ Print, ISSN ๒๒๓๑-๘๕๓๔ online

ชิน ศรีสวัสดิ์ . ความเร้นลับในหมู่ชาวไทยเขมร : ศึกษากรณิศาถาอาคม”,(ม.ป.ท.).
โครงสร้างการสนับสนุนการวิจัยทางวัฒนธรรม.(มูลนิธิเจมส์เอช ดับเบิลยูทอมป์สัน.๒๕๓๐

บุญยัง หมั่นดี. วัฒนธรรมการเปลี่ยนแปลง.สุรินทร์ : สถาบันราชภัฏสุรินทร์. ๒๕๔๙

สมทรง บุรุษพัฒน์. สารานุกรมชนชาติไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม
เพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล. ๒๕๓๘

บุญเลี้ยง ฉิมมมาลี. วัฒนธรรมการแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยในประเทศไทย.สาขา
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต โปรแกรมวิชาวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุรินทร์. ๒๕๕๐

อุษา หม้อทอง.การนับถือผีของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยและส่วยในสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว.วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
๒๕๔๘

Geertz,Clifford. (๑๙๗๓) . The Interpretation of Culture,New York : Basic Booke.